

LATVIJAS VALSTS SIMTGADE – 2019

VARONĪBAS UN VALSTS VEIDOŠANAS GADS

Ir krāšņi nosvinēti 100 gadi kopš mūsu valsts dibināšanas, godinot izcilos un drosmīgos cilvēkus, kuri radīja Latviju, liekot pamatus brīvai valstij, kurā varam dzīvot šodien.

Jaunās simtgades ievads ir laiks, kad kopā varam likt pamatus Latvijas nākamajam gadsimtam, lai nākamās paaudzes ar lepnumu teiktu paldies mums. Šai atbildīgajā solī iedvesmu smeļamies no tā spēka un varonības, ar kādu 1919. gadā tikko dzimušo Latvijas valsti aizstāvējām.

“Varēt” un būt “varonim” – ne velti šie vārdi ir no vienas saknes. Varēt vai nevarēt – tā ir katra cilvēka izvēle, bet ir skaidrs, ka nākotnes Latviju veido cilvēki, kuri var!

Šī gada notikumos ar lepnumu atskatīsimies uz pagātnes notikumiem, kas veidoja Latvijas valsti – pirmās valdības tapšanu, Brīvības cīņām un Latvijas armijas dibināšanu, nacionālo un vietējo institūciju aizsākumiem, kā arī unikālo Baltijas ceļa akciju.

Mūsai laiku varoņi slēpjas mūsu ikdienā, taču bieži to neapzināmies. Kāds palīdz citiem grūtībās. Kāds sacer dziesmu, kura iedvesmos nākamās paaudzes. Cits izgudro jaunas zāles. Mūsai laiku varonis ir ikviens, kurš ar lepnumu un degsmi dara savu darbu Latvijas labā. Ikviens, kurš izvēlas redzēt sātīgu, neērto un grūto un nepaliek vienaldzīgs, bet meklē risinājumus. Kas viņus visus vieno? Viņi izvēlas varēt.

2019. GADA VĒSTURISKAIS KONTEKSTS

Latvijas Republika tiek dibināta Baltijas landesvēra un lielinieku karaspēka ielenkumā. Šo spēku intereses nesaskan ar neatkarīgas Latvijas valsts dibinātāju mērķiem – saglabāt neatkarīgu un demokrātisku valsti. Šajos trīsvaldības apstākļos sākas Latvijas valsts izšķirošā cīņa – Brīvības cīņas jeb Neatkarības karš. Līdzās latviešu strēlniekiem par Latvijas neatkarību cīnās krievu, ebreju, igauņu, poļu un citu tautu kareivji. Šo cīņu simboliskā kulminācija ir Bermotiāde un Rīgas atbrīvošana 11. novembrī, kaut gan karš vēl turpinās ar Latgales atbrīvošanu no lielinieku karaspēka un noslēdzas tikai 1920. gada augustā, kad tiek parakstīts miera līgums starp Latviju un Krieviju. Kaujās krīt tūkstošiem Latvijas armijas karavīru un civiliedzīvotāju. Taču paralēli karadarbībai notiek aktīvs darbs pie valsts pārvaldes, izglītības un kultūras institūciju veidošanas. Septiņdesmit gadus vēlāk Latvijā kulminē Atmoda, un tauta izsaka desmitgadēm apspiesto valstsgribu. Par spilgtu valstsgribas manifestācijas un nevardarbīgās pretošanās notikumu kļūst Baltijas ceļš.

LATVIJAS VALSTS SIMTGADES PROGRAMMA 2019. GADĀ

2019. gadā svinēsim uzvaras Neatkarības karā un Baltijas ceļa trīsdesmitgadi. Savu simtgadi atzīmēs mūsu institūcijas – Latvijas Nacionālais teātris, Latvijas Mākslas akadēmija, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Nacionālais arhīvs, Latvijas Universitāte un Latvijas Nacionālā opera un balets un citas. Turpinās programma „Latvijas skola soma”, „Latvijas filmas Latvijas simtgadei”, Latvijas literatūras eksports un dalība Londonas grāmatu tirgū un citas aizsāktās iniciatīvas.

LATVIJAS REPUBLIKAS NEATKARĪBAS ATJAUNOŠANA

2019.gada 4.maijā, visā Latvijā un pasaulē

Baltā galdauta svētki

CĒSU KAUCĪM 100 - LATVIJAS UZVARAS DIENA

2019. gada 22.jūnijā, Cēsīs

Ekspozīcija Pirmais gads, filma Cēsu kaujas. Pagrieziena punkts Latvijas vēsturē, militārā parāde un piemiņas pasākums pie Uzvaras pieminekļa, Cēsu kaujas rekonstrukcija un muzikāla hronika 1919. Visgarākā diena

LIEPĀJA LATVIJAS PAGaidu VALDĪBAS MĪTNE

2019.gada 27.-29.jūnijā, Liepājā

Ekspozīcija Liepāja Latvijas galvaspilsēta, vēsturiska rekonstrukcija Kuģa SARATOV sagaidīšana Liepājā, lielkoncerts Ar prieku un gandarījumu un balle, pasākumi ģimenēm un bērniem Pirms 100 gadiem un Kurzemes Dziesmu svētki

BALTIJAS CEĻAM 30

2019.gada 23.augustā, visā Latvijā un pasaulē

Baltijas ceļa atcerei veltīts norišu kopums

BERMONTIĀDEI 100

2019.gada novembrī, Rīgā

Jelgavā

Ekspozīcija Kari un karavīrs cauri Jelgavas laiku lokiem, domnīca Kas ir brīvība, izzinoša tūre un literāri scēniskas oratorijas Es nāku... pirmatskaņojums

Plānojot 2019. gada simtgades programmas pasākumus, aicinām ne tikai skaidrot vēsturi un iedvesmot ar Latvijas valsts veidotāju varonību, bet arī novērtēt, izcelt un iesaistīt aktuālos vietējos varoņus – rīcības cilvēkus, kuri var iedvesmot citus ar savu piemēru.

Intervējiet savus novadniekus, rīkojiet iedvesmojošas tikšanās ar tiem, kuri ikdienā dara kaut ko šķietami mazu, bet patiesībā ļoti būtisku visiem. Kopā ar sava novada ļaudīm apņemieties pa vienam un pulkā ik nedēļu, mēnesi vai vismaz pāris reizi gadā paveikt kādu lietu, kuru visu laiku esat atlikuši. Starp daudziem maziem soļiem, kas vedīs tuvāk sakoptai sētai vai atjaunotam piebraucamajam ceļam, noteikti būs arī tādi, kas patiešām sakārtos visai sabiedrībai būtiskus jautājumus un liks stiprus pamatus šodienas un nākotnes Latvijai.

Apkopojiet sava novada ikdienas varoņdarbus un godiniet savus šodienas varoņus. Veidojiet uz cilvēku iesaisti vērstas aktivitātes, kas aicina uz mūsdienu varonību – rīkoties nākotnes vārdā. Liekam lietā simtgades svinību gadā pacēlumu inerci sabiedrībā, lai kopā paveiktu sen neizdarīto vai radītu jaunas, paliekošas vērtības!

ATCERAMIES IEMŪŽINĀT PIRMOS SOĻUS JAUNAJĀ SIMTGADĒ

- Dokumentējiet īstenotās aktivitātes foto un video materiālos.
- Iesaistiet medijus, lai sasniegtu plašāku auditoriju.
- Publicējiet savu pasākumus bildes un video sociālajos tīklos un aiciniet to darīt citus.
- Turpiniet lietot tēmturi #LV100, lai vienkopus vienotu visas aizvadīto un arī nākamo pasākumu atmiņas.
- Publicējiet notikumus LV100.lv digitālajā kalendārā, sūtiet fotogrāfijas, video un citus materiālus